

Sygn. akt IC 881/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Waldemar Kuś

Protokolant: Justyna Malczyk

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2017 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa A. Ł.

przeciwko B. G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego B. G. na rzecz powoda A. Ł. kwotę 1.900 zł (tysiąc dziewięćset złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 30 maja 2017 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 832 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 881/17

UZASADNIENIE

Powód A. Ł. wniósł o zasądzenie od pozwanego B. G. na swoją rzecz kwoty 1.900 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości prawem przepisanej.

Pozwany B. G. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesie, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, powiększonych o uiszczoną opłatę skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód A. Ł. wykonał zdjęcia budynku starej (...) w K. (powiat (...), woj. (...)). Zdjęcia zostały zamieszczone przez powoda w serwisie internetowym (...) pl. (...) zdjęcia zawierają znak wodny w dolnej ich części z pseudonimem powoda - (...). Pseudonimem tym posługuje się od dawna, wszystkie fotografie jego autorstwa oznacza w ten sam sposób.

Do dnia wytoczenia powództwa, zdjęcia znajdowały się pod następującymi hiperłączami:

1) (...)

2) (...)

3) (...)

4) (...)

5) (...)

Dowód: - wydruki zdjęć (...) k. 24-28,

- wydruki z serwisu (...) k.29-34,

Pozwany działając pod firmą (...) prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami. W ramach prowadzonej działalności pozwany umieszcza w serwisie (...) oferty sprzedaży nieruchomości. Do wystawianej oferty załącza zdjęcia nieruchomości.

Dowód: - wydruk (...) pozwanego k. 7-8

Pozwany bez zgody powoda pobrał 5 zdjęć z serwisu (...) i zamieścił ofertę sprzedaży starej (...) w K. umieszczając w treści oferty zdjęcia wykonane przez powoda, usuwając ze zdjęć znaki wodne z pseudonimem (...). Nie wystąpił uprzednio do powoda o zgodę na pobranie zdjęcia, ani jego wykorzystanie w ofercie sprzedaży. Treść oferty znajdowała się pod linkiem: (...) (numer oferty (...)) - obecnie jako ogłoszenie archiwalne).

Od dnia zamieszczenia oferty obejrzało ją prawie 3.000 osób, oferta została umieszczona na portalu mającym zasięg ogólnopolski. Wykorzystane zdjęcia zajmują ponad 1/2 powierzchni ekranu i wykorzystywane były w okresie przekraczającym miesiąc.

Dowód: - wydruki z serwisu (...) k.35-47

Stawki wynagrodzeń honorariów autorskich za wykorzystanie fotografii zostały uregulowane w Tabeli wynagrodzeń zatwierdzonej przez Komisję Prawa Autorskiego. Tabele stawek minimalnych stosuje się do utworów fotograficznych będących przedmiotem prawa autorskiego, czyli zarówno utworów zawodowych fotografów jak i amatorów, niezależnie od tego czy są członkami Związku (...) lub innych związków twórczych, czy nie są.

Zgodnie z tabelą wynagrodzeń - stawka wynagrodzenia za wykorzystanie w Internecie, systemach online – o charakterze reklamowym, w materiałach w języku polskim, przy zajmowanej powierzchni powyżej 1/2 ekranu, w okresie 1 miesiąca = 380,00zł.

Dowód: - tabela wynagrodzeń k. 9-23,

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Bezspornym było pomiędzy stronami, że pozwany na stronie internetowej (...) umieścił i upublicznił 5 zdjęć - bez wiedzy i zgody powoda, a także - bez wskazania jego imienia i nazwiska.

Przedmiotowe fotografie stanowią zdaniem Sądu, utwór w rozumieniu art. 1 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 2 pkt 3 u.p.a.p.p. i w konsekwencji są one przedmiotem praw autorskich zarówno osobistych określonych w art. 16 u.p.a.p.p. i majątkowych określonych w art. 17 u.p.a.p.p.

Przepis art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. u.p.a.p.p. twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub – na żądanie twórcy – zobowiązać sprawcę, aby uiszczył odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz. U. z 2006 r. nr 90 poz. 631 ze zm. dalej jako u.p.a.p.p.), w brzmieniu uwzględniającym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r. sygn. akt SK 32/14, Dz. U. z 2015 r. poz. 932, uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

W obowiązującym stanie prawnym (tj. po wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r. sygn. akt SK 32/14) art. 79 ust. 1 pkt. 3b omawianej ustawy uprawnia osobę, której autorskie prawa majątkowe zostały naruszone do żądania naprawienia wynikłej z tego szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, niezależnie od tego, czy naruszającemu można przypisać winę (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 27 lipca 2015 r., I ACa 110/15, LEX nr 1789965).

Fakt naruszenia powinien udowodnić powód, który musi przedstawić utwór cechujący się twórczymi walorami, jak i wskazać dzieło pochodzące od naruszydiciela, któremu stawiany jest zarzut naruszenia. W celu wykazania istnienia swojego prawa możliwe jest wykorzystywanie domniemania autorstwa (art. 8 ust. 2 u.p.a.p.p.). Powód, domagając się ochrony utworu, do którego przysługują mu autorskie prawa majątkowe, powinien więc wykazać twórczy charakter dzieła w rozumieniu art. 1 w/w ustawy oraz swoje uprawnienia do utworu, które – jeżeli nie wynikają z autorstwa utworu – opierają się na następstwie prawnym. Wskazując dzieło eksploatowane przez naruszydiciela, powód powinien opisać elementy wykorzystane z jego utworu, które są obecne w dziele pozwanego. Odwołując się do chronionych elementów utworu, powód nie może domagać się ochrony samego pomysłu lub tematu ani też stylu czy samoistnie ujmowanej formy dzieła.

Zgodnie z art. 16 u.p.a.p.p. twórca ma prawo do autorstwa utworu oraz oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo. Zgodnie z art. 8 ust. 2 u.p.a.p.p. domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniło na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu. Pozwany kwestionował okoliczności, iż przedmiotowe zdjęcia zostały wykonane przez powoda. Powód w wyczerpujący sposób wykazał jednak, że przedmiotowe zdjęcia były jego autorstwa - przedstawił wydruki ze strony internetowej, na której umieścił sam pierwotnie zdjęcia (...) i na których widniał znak wodny z używanym przez niego pseudonimem (...), a więc wykazał, że zostało podane autorstwo powoda do publicznej wiadomości. Sąd dał również wiarę w zakresie jego twierdzeń, że pseudonimu (...) używa od kiedy rozpoczął korzystanie z Internetu i w ten sam sposób podpisuje wszystkie zdjęcia. Stąd też nie budziło wątpliwości Sądu, że przedmiotowych 5 zdjęć zostało w czasie późniejszym pobranych i opublikowanych przez pozwanego, a stanowiły wyraz twórczości powoda.

Pozwany zarzucał również, iż fotografie wykonane przez powoda nie mają charakteru indywidualnego i twórczego. W ocenie Sądu, fotografie zostały wykonane przez powoda w sposób przesądzający o tym, że jest to utwór w rozumieniu cytowanej ustawy. Powód wykazał w wyczerpujący sposób, że świadomie i celowo dobrał odpowiedni sprzęt fotograficzny, wybrał miejsce, z którego będzie robić fotografie, wybrał między innymi również czas wykonania zdjęcia zapewniający odpowiednie naświetlenie budynku oraz także jego wnętrza, które było bardzo ciemne i niedoświetlone, odpowiednie parametry aparatu, a na koniec dokonał retuszu zdjęcia. Wykonanie fotografii nie miało zatem charakteru przypadkowego, a same zdjęcia mają bez wątpienia walor twórczy.

Wbrew zarzutom pozwanego – jego zachowanie polegające na pobraniu i upublicznieniu zdjęć powoda, należało zakwalifikować jako zachowanie w pełni świadome i w pełni zawinione. Cechą fotografii jest to, że ona powinna u każdego przeciętnego użytkownika wzbudzić przekonanie, że nie ma ona charakteru przypadkowego, lecz stanowi przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, a w konsekwencji tegoż, że twórcy tego dzieła przysługują osobiste prawa autorskie do tego dzieła i twórca ten może być zainteresowany w tym, aby jego dzieło było publikowane pod jego nazwiskiem. Ewentualne trudności w ustaleniu osoby autora fotografii nie mogą w tym kontekście ekskulpować zaniechania pozwanego, albowiem w braku obiektywnej możliwości ustalenia osoby autora pozwany winien był zaniechać wykorzystania przedmiotowej fotografii, tym bardziej że zdjęcie na stronie (...) posiadały

znak wodny z pseudonimem twórcy. Jednocześnie należy wskazać, że brak technicznych możliwości wskazania autora w systemie komputerowym również nie wyłącza winy pozwanego, pozwany powinien w takiej sytuacji zrezygnować z publikacji fotografii. W tym stanie rzeczy można uznać, że upubliczniając fotografię autorstwa powoda bez uwidocznienia informacji o jej autorstwie zachował się w sposób sprzeczny z prawem autorskim, a usunięcie pseudonimu twórcy ze zdjęć, a następnie ponowne opublikowanie zdjęć na stronie internetowej (...) było działaniem w pełni świadomym

Pozwany zarzucał ponadto, że zgodnie z treścią §15 regulaminu strony internetowej, na której umieścił zdjęcia, administratorzy (w tym powód) mogli wpływać na treść zamieszczonych na stronie materiałów, nie będąc właścicielami zdjęć. Zarzut ten nie znajduje jednak uzasadnienia. Pozwany zarzut o wpływaniu na treść zamieszczonych zdjęć oparł wyłącznie na twierdzeniach, nie popierając go żadnymi dowodami. Tymczasem jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, powód oznaczył wyraźnie zamieszczone na stronie internetowej zdjęcia swoim pseudonimem, przedstawił również na okoliczność samodzielnego wykonania zdjęcia wydruki tych zdjęć i podał ich dokładne parametry, znane tylko ich twórcy - powoływał się na oryginalne, skonkretyzowane pliki fotografii, wskazując szczegółowe właściwości pliku (rzeczywiste wymiary, rozdzielczość, datę utworzenia, autora, model aparatu z którego wykonane zostało zdjęcie - N. (...) oraz inne parametry zdjęcia), możliwe do poznania wyłącznie z oryginalnego pliku graficznego.

Wobec bezzasadności zarzutów pozwanego, wykorzystanie przez niego fotografii wykonanej przez powoda należy zakwalifikować jako naruszenie majątkowych praw autorskich. Zachowanie się pozwanego polegające na wykorzystaniu na stronie internetowej fotografii wykonanych przez powoda należy ocenić jako naruszenie określonego w art. 16 i 17 u.p.a.p.p. - wyłącznego prawa powoda do korzystania z przedmiotowej fotografii i rozporządzania nią na wszystkich polach eksploatacji. Sposób wykorzystania dzieła powoda przez pozwanego nie mieści się w granicach dozwolonego użytku z chronionych utworów określonego w art. 23 i nast. u.p.a.p.p. Upublicznienie fotografii przez pozwanego na stronie internetowej wyklucza bowiem kwalifikację wykorzystania tego utworu w zakresie własnego użytku osobistego (art. 23 ust. 1 i ust. 2 u.p.a.p.p.), fotografia była bowiem wykorzystana w prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej. Brak jest również podstaw do przyjęcia, aby sposób wykorzystania dzieła mieścił się w granicach prawa cytatu określonych w art. 29 u.p.a.p.p. Upublicznienie fotografii przez pozwanego nie nastąpiło bowiem w celach dydaktycznych lub naukowych, co wyklucza zastosowanie art. 29 ust. 2 i 3 u.p.a.p.p.; nie wykazał nadto, aby wykorzystanie fotografii sporządzonej przez powoda było uzasadnione wyjaśnianiem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości (art. 29 ust. 1 u.p.a.p.p.).

Skoro zatem autorskie prawa majątkowe powoda zostały naruszone, może żądać od pozwanego, który naruszył te prawa, między innymi, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w kwocie odpowiadającej wysokości, która w chwili jej dochodzenia byłaby należna tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, to jego roszczenie o zapłatę wynagrodzenia jest w pełni zasadne i podlegało uwzględnieniu w całości.

Należy zaakcentować, że przez "stosowne wynagrodzenie" należy rozumieć takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby podmiot prawa autorskiego (lub praw pokrewnych), gdyby pozwany zawarł z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 grudnia 2014 r., I ACa 1420/14, LEX nr 1651903). Powód na gruncie niniejszego postępowania wykazał, że dochodzona przez niego kwota stanowi należne mu wynagrodzenie na podstawie przedłożonej do akt sprawy tabeli wynagrodzeń. Zgodnie z nią, stawka wynagrodzenia należna powodowi za każde zdjęcie to 380 zł. Łączna kwota należnego wynagrodzenia to 1900 zł.

Mając na względzie powyższe, Sąd uwzględnił powództwo powoda w całości.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c., zasądzając je od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu przez Sąd odpowiedzi na pozew pozwanego.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto o przepis art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Na podstawie § 8 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 poz. 1800) zasądzać opłatę za czynności adwokata z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-4. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 2 niniejszego rozporządzenia stawki minimalne wynoszą w sprawach o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich kwotę 720 zł.

W realiach rozpoznawanej sprawy bezspornym jest, że strona pozwana jest stroną przegrywającą sprawę, a więc powinna pokryć wszystkie koszty postępowania, jakie poniósł powód. W związku z tym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 832 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na koszty procesu poniesione przez powoda składały się opłata od pozwu w kwocie 95 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 720 zł wraz z jedną opłatą skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł.